

Mottagare

Tekniska nämnden

TKF Remissvar - Gotlands länsplan för regional transportinfrastruktur 2026-2037

Förslag till beslut

1. Tekniska nämnden beslutar att överlämna teknikförvaltningens yttrande som framgår under rubriken bedömning till regionstyrelsen.
2. Tekniska nämnden beslutar att inge förvaltningens yttrande som sitt eget.

Sammanfattning

Alla län tar vart fjärde år fram länsplaner för regional transportinfrastruktur. Det är en del i den statliga infrastrukturplaneringen. För Gotland är det Region Gotland som har ansvaret att upprätta och fastställa länsplanen. Det ingår som en del i det regionala utvecklingsansvaret och finns reglerat i lagen om regionalt utvecklingsansvar. Länsplanen innehåller investeringar i den statliga infrastrukturen och medel som går till att medfinansiera trafikinvesteringar i regionen.

Exempel på andra strategier planer och program som påverkar länsplanen är; Systemanalys för Stockholm-Mälarenregionen, Vårt Gotland 2040, Översiktsplan Gotland 2040, Regional Cykelplan Gotland, Cykelplan Visby 2015-2025 samt Trafikförsörjningsprogram 2024-2033.

Trafikverket ansvarar för genomförande av planen genom årliga anslag från regeringen. Planperioderna sträcker sig över tolv år med löpande revidering vart fjärde år. En teknisk justering kan göras vartannat år om behov av detta uppkommer.

Berörda myndigheter, organisationer och andra intresserade har inbjudits att yttra sig över och lämna synpunkter på förslaget till länsplan och efter remisstiden kommer planförslaget att behandlas i regionstyrelsen. Tekniska nämnden ansvarar för kommunala gator och vägar samt hamnar. Tekniska nämnden fungerar även som regional kollektivtrafikmyndighet och teknikförvaltningen har granskat förslaget till länsplan utifrån ovanstående ansvar och uppdrag. Senast 20 januari 2026 ska länsplan för perioden 2026-2037 lämnas till regeringen, remitterad och sammanställd. Därefter beslutar regeringen om definitiva ekonomiska ramar. Slutligen ska planen fastställas i regionfullmäktige.

Bedömning

Förvaltningen noterar att den totala ekonomiska ramen har ökat jämfört med

föregående plan vilket är bra då behoven fortsatt är stora. I förslag till ny plan har åtgärdsområdena trafiksäkerhet och kollektivtrafik, som tidigare satt ihop, separerats vilket förvaltningen bedömer är bra för att uppnå ökat fokus inom respektive åtgärdsområde. Förvaltningen ser positivt på att länsplanen innehåller medel för kollektivtrafikåtgärder på det statliga vägnätet samtidigt som kollektivtrafikåtgärder på det kommunala vägnätet kan delfinansieras inom åtgärdsområde statlig medfinansiering.

Kommunikationer till och från Gotland är viktiga och det är därför bra att behov av hamnsatsningar i Visby, Klintehamn och Kappelshamn (reservhamn) lyfts fram. När det gäller flyg behöver tillgängligheten till Visby flygplats förbättras och förvaltningen är positiv till att Trafikverket ämnar starta en vägnätsutredning för att se över väghållarskapet för Broväg (del av), Hangarvägen och Lummelundsväg/149 (del av). Förvaltningen vill också understryka att det behövs vägnätsutredningar på andra delar av Gotland där Trafikverket signalerat att en översyn av det statliga väghållarskapet är aktuellt. En tydlighet gällande ansvar och en långsiktighet kring väghållarfrågan är viktig för att upprätthålla och utveckla infrastrukturen i statlig, kommunal eller enskild regi.

Förvaltningen ser positivt på att belysning för första gången omnämns som ett åtgärdsförslag under åtgärdsområde trafiksäkerhet. I dagsläget finns mycket kommunal belysning i dåligt skick vid statlig väg och det är därför välkommet att statliga medel från länsplanen kan användas för att investera i ny belysning vid statlig väg där kriterier för belysning uppfylls.

Inom åtgärdsområde kollektivtrafik vill förvaltningen påpeka att tillgänglighetsanpassning av hållplatser för funktionsnedsatta och åtgärder för att öka kollektivtrafikens framkomlighet behöver pekas ut som prioriterade åtgärdstyper avseende kollektivtrafik då regionfullmäktige antagit mål om detta i Trafikförsörjningsprogram 2024-2033.

Inom stadsutveckling Visborg planeras det för en GC-port (gång- och cykeltunnel) under väg 142 mellan Visborg och Söderväg. På grund av fördyringar innehåller länsplanen en möjlighet att medfinansiera (medfinansiering, från annan part till statens infrastruktur, och statlig medfinansiering, från staten till annan parts infrastruktur är två olika begrepp) åtgärden med ett belopp om maximalt 36 miljoner kronor inom åtgärdsområde cykelutveckling. Förvaltningens bedömning är att det är ett bra sätt att nyttja medel ur länsplanen utan att det påverkar andra åtgärder.

Under perioden 2026-2037 finns 70 miljoner kronor avsatta för statlig medfinansiering av åtgärder på det kommunala vägnätet. Eftersom statlig medfinansiering normalt beviljas med högst 50 procent av kostnadsunderlaget förutsätts att Region Gotland budgeterar 140 miljoner kronor under perioden för att kunna tillgodogöra sig avsatta medel. Förvaltningens budget för åtgärder kopplat till kollektivtrafikanläggningar samt åtgärder för förbättrad miljö och trafiksäkerhet på det kommunala vägnätet bör ligga i linje med länsplanen för största möjliga måluppfyllnad. Förvaltningen ser det som en fördel att åtgärdsområde statlig medfinansiering minskas från 24 procent till 19 procent

jämfört med föregående plan. Tidigare medel har inte nyttjats fullt ut och genom den nya fördelningen möjliggörs ett större nyttjande av planens totala ekonomiska utrymme.

I länsplanen står det att Cykelplan Visby 2015-2025 ska revideras för att också inkludera de större tätorterna med kommunalt huvudmannaskap, Hemse och Slite. En aktuell och framåtblickande cykelplan utgör ett viktigt underlag för att identifiera och genomföra åtgärder för mer och bättre cykling där statlig medfinansiering är aktuell.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse teknikförvaltningen daterad 2025-09-30
Regionstyrelsen 2025-09-02 (2025-09-02, RS § 339)
Förslag till länsplan för regional transportinfrastruktur 2026-2037
Miljökonsekvensbeskrivning

Teknikförvaltningen

Mats Eriksson
Tillförordnad teknisk direktör

Skickas till

Regionstyrelsen